

KALAMIEHET RY

Kalamiehet ry

STRATEGIA 2015–2024

Hallituksen esitys vuosikokoukselle 2014

Visio 2024

Suomen kattavin kalatalousalan ja kalavesien toimijoiden yhdistys, johon kaikki alan toimijat haluavat kuulua.

Kalamiehet ry

Strategia vuosille 2015–2024

Hallituksen esitys vuosikokoukselle 2.4.2014

Sisältö

Alkusanat

- 1. Yleistä Kalamiehet ry:n toiminnasta ja toimialasta**
- 2. Strategian valmistelun toimeksianto ja toteutus**
- 3. Nelikenttäanalyysi yhdistyksen toiminnasta ja tulevaisuudesta**
- 4. Strategiset tavoitteet ja toimeenpanolinjaukset**
 - 4.1 Strategiset tavoitteet 2015–2014**
 - 4.2 Strategian toimeenpano**
- 5. Yhdistyksen toiminnan hallinto ja rahoitus**
 - 5.1 Yhdistyksen hallinto**
 - 5.2 Talous**

Alkusanat

Kalamiehet ry:n tarkoituksena on toimia monin eri tavoin kalatalouskoulutuksen saaneiden ja alalla toimivien yhdyssiteenä. Toiminnan alkuvuosikymmenien tärkeät jäsenistön edunvalvonta ja koulutus ovat haajaantuneet monen eri toimijan toteutettaviksi. Koulutustaustaltaan ja työtehtäviltään yhä erilaistuneempia ja kapeampia sektoreita edustavalle jäsenistölleen Kalamiehet ry ei siten ole voinut enää viime vuosina tuottaa riittäviä ja kiinnostavia palveluita eikä toimia kattavana yhdyssiteenä kaikkien kesken.

Kalamiehet ry:n hallitus seurasi muutoksia ja niiden erilaisia merkkejä useiden vuosien ajan ja pyysi vuoden 2013 alussa jäsenistöä tarkastelemaan yhdistyksen toiminnan tarvetta ja toimintatapoja. Jäsenkysely antoi yksiselitteisen vastauksen: yhdistyksen toiminnalle on edelleen selkeä tarve (84 % kannatti), toimintaa tulee uudistaa (63 %), yhdistykselle tulee laatia uusi toimintastrategia (75 %). Yhdistyksen sääntöjen muuttamisen tarkastelun näki tarpeelliseksi vain 35 % vastaajista, ja peräti 95 % vastaajista katsoi, että yhdistyksen tulee pyrkiä kattamaan koko kalatalousala.

Näistä lähtökohdista Kalamiehet ry päätti vuosikokouksessaan 13.3.2013 Jyväskylässä käynnistää yhdistyksen toiminnan uudelleenjärjestelyn. Tarkoitusta varten päätettiin perustaa valmistelutyöryhmä, jonka puheenjohtajaksi vuosikokous kutsui Janne Turusen ja määräsi yhdistyksen hallituksen ohjaamaan valmisteluryhmän työtä sekä tekemään vuosikokoukselle 2014 esityksen Kalamiehet ry:n toiminnan kehittämisestä.

Kalamiehet ry:n hallitus on toimeksiannon mukaisesti laatinut ehdotuksen yhdistyksen toiminnan uudistamisesta ja luovuttaa sen yhdistyksen vuoden 2014 vuosikokoukselle.

Tampereella 2.4.2014

Markku Pursiainen

Janne Turunen

Sami Kureniemi

Raisa Kääriä

Katja Määttänen

Anu-Maria Sandelin

Petri Savola

Jaana Vetikko

Mari Virtanen

1. Yleistä Kalamiehet ry:n toiminnasta ja toimialasta

Kalamiehet ry:n tarkoituksena on ollut toimia monin eri tavoin kalatalouskoulutuksen saaneiden ja alalla toimivien yhdyssiteenä. Yhdistyksen perustamisen (1937) jälkeen sekä jäsenmäärä että kalatalouteen liittyvien toimialojen määrä kasvoi huomattavasti useiden vuosikymmenien ajan. Tuolloin kaikki toimijat enemmän tai vähemmän tunsivat toisensa ja lähes kaikki toimialan tärkeät ja vähemmän tärkeät henkilöt löytyivät yhdistyksen jäsenluettelosta.

Yhdistyksen toiminnan alkuvuosikymmeninä oli tärkeää myös jäsenistön edunvalvonta, joka on sittemmin menettänyt kokonaan merkityksensä, koska jäsenistö on järjestäytynyt moniin eri ammattijärjestöihin. Myös kalatalousalan koulutus ja tutkimus ovat kehittyneet valtavasti yhdistyksen alkuaikoihin verrattuna. On syntynyt useita eri organisaatiotahoja, jotka huolehtivat monista sellaisista tehtävistä, joita Kalamiehet ry on pannut alkujaan liikkeelle ja ylläpiti pitkiä aikoja. Näistä vaikuttavuudeltaan merkittävin oli kalatalousalan jatkokoulutus, jossa tutkijat ja muut korkeammin koulutetut toimivat teoreettisen ja tutkimustiedon jakajina ja käytännön kalastusmestarit ja -tekniikot taas toivat pöytään havainnot, kokemukset ja käytännön sovellutukset kaikkien yhteiseksi hyväksi.

Viimeisten 20–30 vuoden aikana Kalamiehet ry:n rooli toimialalla on muuttunut. Avaintekijä on toimialan jakautuminen eri sektoreihin, mikä vaatii aikaisempaa syvempää ja kapea-alaisempaa erikoistumista. Tausalla yhdistyksen näkökulmasta on se, että koulutus on tuottanut ja edelleen tuottaa toimijoita yhä kapeammille toimialan sektoreille, ja korkeasti koulutettujen osuus koko toimialan henkilöstöstä on kasvanut. Toisen-/ keskiasteen koulutuksen saaneet kalastajat, kalanviljelijät, kalankäsittelijät jne. hajaantuvat työelämäänsä hyvin pieniin yksiköihin tai yrittäjiksi moniin eri ammattinimikkeisiin, joihin Kalamiehet ry:n perinteinen toimintatapa ei tunnu yltävän. Ammattikorkeakoulusta valmistuneet iktyonomit (AMK) ja muut kalavesien ja -talouden AMK-ammattilaiset ja varsinkin tiedekorkeakouluista kala- ja vesialalta valmistuneet eivät ole kokeneet Kalamiehet ry:tä samalla tavalla henkiseksi kodikseen kuin yhdistyksen alkuaikoina.

Koulutustaustaltaan ja työtehtäviltään yhä erilaistuneempia ja kapeampia sektoreita edustavalle jäsenistölle Kalamiehet ry ei ole voinut enää viime vuosina tuottaa riittäviä ja kiinnostavia palveluita eikä toimia kattavana yhdyssiteenä kaikkien kesken. Tarjolla oleva jatko- ja täydennyskoulutus on aikaisempaa pirstaleisempaa ja syventävän osaamisen kehittämismahdollisuuksia on myös avoimia tiedonhankintamenetelmiä käyttäen. On selvää, että yhdistys ei voi rajallisten voimavarojensa puitteissa kilpailla näiden kanssa, eikä tarvitsekaan. Kun tähän liitetään myös havainto, että työnantajien on vaikea nähdä Kalamiehet ry:n toiminnassa mukana olemisesta itselleen erityisiä hyötyjä, on myös jäsenistön aktiivinen osallistuminen, vaikka haluja olisikin, aikaisempaa huomattavasti vaikeampaa ja omia uhrauksia enemmän vaativaa.

Kalamiehet ry:llä on selkeä tarve sopeutua nykyisiin olosuhteisiin ja olla valmis jatkuviin muutoksiin.

2. Strategian valmistelun toimeksianto ja toteutus

Jäsenkyselyn perusteella Kalamiehet ry:n hallitus esitti Jyväskylässä 13.3.2013 pidetylle vuosikokoukselle, että yhdistys käynnistäisi työn toimintansa tarkastelusta ja uudelleenjärjestelystä. Vuosikokous päätti perustaa tarkoitusta varten valmistelutyöryhmän, kutsui sen puheenjohtajaksi Janne Turusen ja määräsi yhdistyksen hallituksen ohjaamaan ryhmän työtä.

Janne Turunen ja yhdistyksen hallitus kutsuivat valmistelutyöryhmän jäseniksi seuraavat henkilöt: Janne Turunen (puheenjohtaja, sihteeri), Päivi Pyyvaara, Anu-Maria Sandelin, Johanna Heikurinen.

Valmistelutyöryhmä (Tulevaisuustyöryhmä) kartoitti erilaisia vaihtoehtoisia toimintatapoja ja –tehtäviä, ja selvitti jäsenistön näkemyksiä tulevaisuuden toiminnasta jäsenkyselyllä.

Valmistelutyöryhmä esitteli raporttinsa ja strategialuonnoksen yhdistyksen hallitukselle tammikuussa 2014. Tulevaisuustyöryhmän ja yhdistyksen puheenjohtaja valmistelivat aineiston pohjalta hallituksen käsittelyyn ehdotuksen yhdistyksen strategiaksi. Lopulliseen muotoonsa Kalamiehet ry:n strategia vuosiksi 2015–2024 viimeisteltiin yhdistyksen hallituksen kokouksessa Evolla 2.-3.3.2014.

Valmistelutyöryhmän (tulevaisuustyöryhmä) mietintö on luettavissa yhdistyksen verkkosivuilla.

3. Nelikenttäanalyysi yhdistyksen toiminnasta ja tulevaisuudesta

Tulevaisuustyöryhmä teki perinteisen nelikenttäanalyysin (SWOT) kaikille harkitsemilleen kehityslinjauksille. Näin saatiin esiin sellaisia asioita, jotka muuten peittyisivät herkästi suuremman asiakokonaisuuden taakse (Ks. Tulevaisuustyöryhmän mietintö yhdistyksen verkkosivuilta). Tiivistettynä Kalamiehet y:n vahvuudet, heikkoudet, uhkat ja mahdollisuudet kuvataan seuraavasti:

<p style="text-align: center;">VAHVUUDET</p> <p>Kalataloutteen, kalavesiin ja kalastukseen liittyvien toimialojen monipuolisuus luo edellytykset kiinnostavaan ja monialaiseen sitoutumattomaan yhteistoimintaan.</p>	<p style="text-align: center;">HEIKKOUEDET</p> <p>Toimijoiden sijoittuminen pieniin yksiköihin maan eri puolille ei anna oikeata kuvaa kalatalousalan laajuudesta ja vaikuttavuudesta.</p>
<p style="text-align: center;">UHKAT</p> <p>Toimialan sisäiset rajanvedot estävät yhdistyksen perusajatusten toteuttamista, jäsenistö ei koe yhteenkuuluvuutta ja saavansa jäsenyydestään riittävää hyötyä.</p>	<p style="text-align: center;">MAHDOLLISUUDET</p> <p>Kansalaisten kiinnostus kalataloutta ja kalavesiä kohtaan, kalastus ja kotimaisen kalan käyttö antavat perustan jatkuvalla ja aina ajankohtaiselle toiminnalle.</p>

4. Strategiset tavoitteet ja toimeenpanolinjaukset

Kalamiehet ry:n strategiset tavoitteet linjaavat toimeenpanon, mutta käytännön toteutukselle on jätettävä riittävästi tilaa sen mukaan, millaista osaamista ja resursseja yhdistyksellä on eri osa-alueille osoittaa. Hallituksen ja toimihenkilöiden tulee valmistella asiat ja yhdistyksen vuosikokous tekee tarvittavat lopulliset päätökset ja seuraa strategian toteutusta tehden tulosten perusteella tarpeelliset johtopäätökset.

4.1 Strategiset tavoitteet 2015–2024

1. Toiminnan perusajatus säilyy ennallaan: Kalamiehet ry toteuttaa alkuperäisiä tavoitteita nykyaikaisilla toimintatavoilla sääntöjensä puitteissa.
2. Jäsenistö koostuu koko kalatalouskentästä: Kaikki kalatalousalalla ja kalavesien parissa toimivat ovat edustettuina.
3. Toiminta kattaa koko maan: Yhteistoiminnalle tarjotaan paitsi yhteisiä, myös alueellisia mahdollisuuksia ja toimintamalleja, sisäinen tiedonkulku on osallistavaa, aktiivista ja jäsenistöä palvelevaa.
4. Talous ja hallinto sopeutetaan tarpeisiin: Kalamiehet ry:n talous ja hallinto hoidetaan ammattimaisesti ja riittävin, toiminnan laajuuteen sopeutuvin resurssein.
5. Yhdistyksen toiminta on avointa: Yhdistyksen sisäinen ja ulkoinen viestintä on avointa, näkyvää ja ajankohtaista, mutta ei puutu toimialan sisäisiin ristiriitoihin.
6. Osaamista vahvistetaan: Yhdistys edistää kalatalousalan ja kalavesien sekä niiden käytön parissa toimivien ammatillisen osaamisen kehittämistä aktiivisesti.
7. Osallistutaan ja vaikutetaan: Kalamiehet ry puolustaa toimialan eri sektoreiden ja jäsenistönsä asemaa tarvittaessa voimakkaasti yhdistystoiminnan mahdollistamien reunaehtojen puitteissa.

4.2 Strategian toimeenpano

Ulkoinen viestintä

Kalamiehet ry:n on annettava selkeä viesti siitä mitä edustetaan. Ulkoiseen viestintään on otettava aktiivinen ja ennalta sovittu linja. Yhdistyksen hallitus vastaa lausuntojen ja kannanottojen antamisesta, mutta jäsenten on oltava aloitteellisia. Näin voidaan reagoida nopeasti ja tarpeen mukaan.

Keskeistä on alan tiedonjaon kehittäminen. Tavoitteena on valtakunnallinen tiedonvälitys keskittämällä tieto yhteen palveluun. Kalamiehet ry on aloitteellinen ja takaa jäsenistölleen parhaat edellytykset saada entistä helpommin ajankohtainen tieto.

Alaa koskevien tai siihen läheisesti liittyvien asioiden neutraali kommentointi sekä alaa koskevien positiivisten uutisten esilletuonti kehittää positiivista kuvaa alasta sekä yhdistyksestä.

Sisäinen tiedonkulku

Alaa koskevien tietojen välittäminen on tärkeää jäsenpalvelua.

Yhdistyksen käyttöön on luotava alan asiantuntemuksesta nettipohjainen yhteystietolista. Se voidaan tehdä osaamisalueittain, jolloin tiedon nopea hakeminen on mahdollista.

Yhdistyksen on kehityttävä aktiivisena ja tehokkaana työpaikkojen ja työntekijöiden välityspalveluna. Palveluiden on oltava helppokäyttöisiä sekä mahdollisuuksien mukaan ilmaisia.

Kirjeitse jäsenistölle lähetettävästä tiedottamisesta luovutaan, ellei säännöistä tai yhdistyslainsäädännöstä muuta johdu.

Jäsenyyden merkitys

Jäsenyys kiinnostaa, kun siitä saa jotain etua. Tärkeimmät syyt jäsenyyteen ovat ajankohtainen tieto ja yhteydet alan toimijoihin. Koulutus on tärkeä edellytys ammatilliselle kehittymiselle.

Alueellista yhteistyötä on kehitettävä. Sopivaa aluetoimintaa voisi olla esimerkiksi jäsenten saunaillat, pikujoulut tms.

Hallituksessa tulisi olla edustus kalatalouden eri sektoreilta unohtamatta maantieteellistä sijaintia.

Koulutus ja kansainvälisyys

Koulutustarjonnan ja -tarpeiden arviointi sekä koulutuksen kehittäminen on tärkeää. Koulutusten on oltava tehokkaita, hyvin alustettuja ja mielenkiintoisia. Yhdistys välittää tietoa muista alan koulutuksista sekä järjestää yhteisiä koulutuksia muiden toimijoiden kanssa.

Ulkomaan opintomatkat ja kansainvälinen toiminta vaativat useimmiten jäsenten omia, henkilökohtaisia panostuksia. Mahdollisuuksia on paljon: koulutusyhteistyö, opiskelijavaihto, työntekijävaihto, osaamisen ja tekniikan vaihto, yhdistysyhteistyö sekä yhteistyö, jossa osapuolella on tutkimuslaitos tai yliopisto. Jäsenten omien ulkomaan yhteyksien hyödyntäminen on avainasemassa kustannusten kohtuullistamisessa, sekä ammatillisen hyödyn maksimoinnissa.

5. Yhdistyksen toiminnan hallinto ja rahoitus

Kalamiehet ry:n sääntöjen muuttamiselle ei ole tarvetta.

5.1 Yhdistyksen hallinto

Yhdistyksen hallituksen muodostaa vuosikokouksen vuodeksi kerrallaan valitsema yhdistyksen puheenjohtaja ja 2 vuodeksi valitsemat 6-8 varsinaista jäsentä, joista puolet on vuosittain erovuorossa. Vuosikokouksen tulee varmistaa, että hallituksen jäsenistö kattaa riittävästi toimialan eri sektorit ja on maantieteellisesti edustava.

Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan ja ottaa, sihteerin, taloudenhoitajan ja muut tarvittavat toimihenkilöt.

Yhdistyksen uuden strategian toimeenpano edellyttää osa-aikaisen **toiminnanohjaajan** palkkaamista:

- Toiminnanohjaajan tehtäviin kuuluvat taloushallinto, jäsenrekisteri, asioiden valmistelu ja esittely hallitukselle, webmastertoiminta (vast.), rahoituslähteiden ja -mahdollisuuksien kartoitus ja hankinta ja muut hallituksen määrittelemät tehtävät
- Hallitus kutsuu toiminnanohjaajan tarjoustensa perusteella
- Tavoitteena on palvelun ostaminen yritykseltä tai toiminimeltä erikseen nimetyltä henkilöltä
- Toiminnanohjaajan työ on sivutoiminen, nimitys tehdään 3 - 5 vuoden määräajaksi työsopimukseen kirjataan irtisanomisehto

Yhdistyksen hallitus voi kutsua erillisen hankkeen toteuttajaksi **projektipäällikön**, jonka toimenkuva ja tehtävästä tuleva korvaus määritellään tapauskohtaisesti.

5.2 Talous

Jäsenmaksulla turvataan pysyvän toiminnan rahoitus, eli jäsenmaksulla katetaan toiminnanohjaajan vuosipalkkio, hallituksen toimintaedellytykset maan laajuisesti, teknisten palvelujen aiheuttamat kustannukset ja aluetoiminnan edellytykset.

Yhdistyksen talousarvion rakenne uudistetaan auttamaan em. toimintojen ja hankkeiden aikaisempaa tarkemmassa suunnittelussa. Tilinpäätöksen rakennetta ja informatiivisuutta tarkennetaan vastaavasti.

Talousarviossa 2014 varaudutaan strategian toimeenpanoon niin, että uudet käytännöt voidaan resursoida riittävästi vuodesta 2015 alkaen. Jäsenmaksua tarkistetaan toimeenpanon edellyttämällä tavalla.

Yhdistyksen toteuttamille projekteille hankitaan pääsääntöisesti erillisrahoitus. Yhdistys voi kuitenkin tukea hankkeita toimintarahoituksellaan taloustilanteen mahdollistamissa puitteissa.